

מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

מרצה: ד"ר מעיין אגמון
מסטר ב' שנה"ל תשע"ג
מס' קורס: 290.1055

תיאור הקורס:

הקורס יתמקד בהיכרות עם נקודות המבט הסוציולוגית והאנתרופולוגית, נתוודע לדמויות מפתח בדיסציפלינות אלה. נבחן סוגיות מרכזיות הקשורות בהבניית בריאות וחולי ובהתייחסות לגוף בחברה הישראלית. נבחן באופן בקורתי את תופעת המדיקליזציה, הממסד הרפואי ונדון בהקשרים שונים של בריאות וחולי. נאפשר לזווית ראייה זו להעשיר את עולמנו ולאפשר בחינה של תופעות שגרתיות במבט בקורתי.

מטרות הקורס:

-הקניית ידע והבנה של מושגים סוציולוגיים ועמידה על הקשר ביניהם לבין סוגיות של חולי ובריאות.
-פיתוח מודעות ביחס לזיקה שבין בריאות וחולי לגורמים חברתיים.
-לפתח חשיבה ביקורתית בקשר למוקדים של אי-שיויון חברתי ולבחון הסברים סוציולוגיים לתופעות אלה.

תוכנית הקורס:

חלק I:

מהי סוציולוגיה ולמה צריך את זה בבית הספר לסייעוד?

חלק II:

מושגים ודמויות מובילות בהבנת השפה הסוציולוגית: דורקהיים, וובר ומרקס.

חלק III:

מושגים בסיסיים ודמויות מפתח אנתרופולוגיות: מרי דאגלס, קליפורד גירץ, מישל פוקו.

חלק IV;

בריאות רפואה וחברה: בחלק זה ניישם את מושגי היסוד שלמדנו על סוגיות מרכזיות הקשורות בבריאות וחולי, מדיקליזציה והשוואה בין המודל הביו-רפואי למודל הסוציו-רפואי.

דרישות הקורס:

קריאת החומר הביבליוגרפי בהתאם ללוח הזמנים שיקבע.

הגשת תרגיל 30%

בחינה מסכמת 70%

ביבליוגרפיה:

בירנבוים-כרמלי ד'. "הפריות: הפוליטיקה של המשפחה הטבעית" עמ' 65-78 בתוך: מטעם מס' 18.

בן אליעזר א. שפירא י. יסודות הסוציולוגיה 1999 עם עובד, ספריה אוניברסיטאית.

גירץ, ק'. 1990 "משחק עמוק: הערות על קרב התרנגולים הבאלינזי". עמ' 273-306. בתוך פרשנות של תרבויות ירושליים: כתר.

גמליאל, ט'. 1999. "הלובי כזירה לעימות בין קבלת הזיקנה להכחשתה". גרונטולוגיה, כו' 3-4 עמ' 89-107.

גולדין, ס' 2002. "אנורקסיה בישראל, או אנורקסיה ישראלית? כמה הערות על תסמונת תלוית תרבות בהקשר גלוקלי". סוציולוגיה ישראלית ד 1 עמ' 105-141.

חזן, ח', גמליאל ט' 2003 "תהלוכת מוות: טקסים של מות העצמי בבית אבות" סוציולוגיה ישראלית ה 2 עמ' 395-416.

פוקו, מ'. הולדת הרפואה החברתית (מסה) עמ' 79-97 בתוך מטעם מס' 18.

Taylor, S. 2003 "Approaches to health and illness" Chapter 2 in Sociology of Health and Health Care. Taylor and Field (Editors) Blackwell Publishing
McKeown, T. The modern rise of population chapter 5 (Extract in Davey B. et al., Health and Disease: a Reader: 210-218.

Douglas, M. "Pollution", in International Encyclopedia of the Social Science, edited by David L. Sills and Robert K. Merton (New York, Macmillan Co. and the Free Press, 1968)